

SAŽETAK KONFERENCIJE

„EU okvir suzbijanja neprijavljenog rada“, 27. – 28. travnja 2015. godine, Dubrovnik, Hrvatska

1. Izazovi

Transnacionalni aspekti neprijavljenog rada

U Komunikaciji od 18. travnja 2012. godine *Towards a job rich recovery* Europska komisija je naglasila potrebu za poboljšanjem suradnje među državama članicama na suzbijanju neprijavljenog rada, koja bi bila usmjerena na unapređenje suradnje, razmjenu iskustava i utvrđivanje zajedničkih načela rada inspekcija.

U okviru slobode pružanja usluga i slobode kretanja radnika, poseban značaj zauzima problem pojave neprijavljenog rada sa prekograničnim elementom, koji se najčešće ogleda u pojavnim oblicima: lažno izaslanje radnika u druge države članice EU-a, koje uključuje i ostale zlouporabe u primjeni toga instituta, migracije državljanina trećih zemalja na teritorij država članica EU-a i prekogranični neformalni rad.

Suzbijanje mogućih zlouporaba u kontekstu slobode pružanja usluga, zaštita prava upućenih radnika, osiguravanje jednakih uvjeta za pružatelje usluga, te suradnja nadležnih tijela država članica prepoznati su kao ciljevi donošenja *Direktive 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI“)*.

S obzirom da će učinkovita provedba navedene Direktive za države članice predstavljati poseban izazov, kao i uspostava zajedničke suradnje država članica u okviru Europske platforme za unapređenje suradnje u sprečavanju i suzbijanju neprijavljenog rada, nužno je unaprijediti suradnju ne samo između država članica EU, već i država Jugoistočne Europe, kako bi se razmijenila mišljenja o mogućim mjerama koje je potrebno zajednički poduzeti u cilju suzbijanja te pojave.

Nadalje, pojedina istraživanja, koja su provođena na razini Europske unije o suzbijanju neprijavljenog rada, ukazuju da postoji određena korelacija između politika štednje i neprijavljenog rada. Stoga je cilj konferencije ujedno raspraviti je li se navedena teza u dosadašnjim iskustvima država članica pokazala istinitom.

Socijalni dijalog u sprečavanju navedene pojave na svim razinama ima ključnu ulogu, stoga će na konferenciji i socijalni partneri imati mogućnost iznijeti svoja razmišljanja o ulozi socijalnih partnera u osmišljavanju politika i mjerama u sprečavanju neprijavljenog rada.

dubrovnik2015@mrrms.hr

U cilju poticanja promišljanja o spomenutim problemima, odgovori na niže postavljena pitanja trebali bi dovesti do određenih zaključaka o uspješnosti/neuspješnosti pojedinih politika (porezne politike, politike tržišta rada, socijalne politike, migracijske politike i sl.) koje su bile usmjerene na suzbijanje pojave neprijavljenog rada kao i neprijavljenog rada s prekograničnim elementom.

- *Kojim politikama i mjerama, i na kojoj razini, bi se učinkovito spriječile pojave neprijavljenog rada s prekograničnim elementom?*
- *Koje mjere i politike smatrati učinkovitima u suzbijanju nezakonitog (illegal) work?*
- *Jesu li dosadašnji sporazumi o prekograničnoj suradnji na suzbijanju neprijavljenog rada bili učinkoviti i kakav su polučili rezultat?*
- *Istraživanja o neprijavljenom radu u EU iznose tezu da postoji određena korelacija između politike mjera štednje i razine neprijavljenog rada. Da li iskustvo u Vašim državama potvrđuje ili negira navedenu tezu? Jesu li mjere porezne politike kojima se smanjuje porezno opterećenje na rad i deregulacija na tržištu rada učinkovite mijere u suzbijanju neprijavljenog rada?*

Neformalna ekonomija i dostojni uvjeti rada

Osiguravanje dostoJNIH uvjeta rada jedan je od ključnih prioriteta agende Međunarodne organizacije rada, kao i Europske unije. Neformalna ekonomija postaje raširena pojava, a većina ljudi postaju dio neformalne ekonomije iz razloga što ne mogu pronaći posao ili započeti poduzetnički poduhvat u formalnoj ekonomiji. Rad u neformalnoj ekonomiji se ne može smatrati „dostoJnim“, u usporedbi sa zakonitim, prijavljenim, zaštićenim, sigurnim i formalnim radnim odnosom. U tome smislu ove godine na Međunarodnoj konferenciji rada očekuje se usvajanje preporuke o prelasku neformalne u formalnu ekonomiju, u kojoj će i države članice EU-a zasigurno dati svoj doprinos.

Osiguravanje dostoJNIH uvjeta rada jedan je od ciljeva predstojećeg nizozemskog predsjedavanja Europskom unijom. Stoga navedena rasprava može doprinijeti ostvarivanju ciljeva predstojećeg predsjedništva.

- *Kako učinkovito Decent Work Agenda učiniti nacionalnom realnošću?*
- *Gledajući iz Vašeg nacionalnog iskustva, koje bi bile učinkovite politike za employment formalization?*
- *Je li u suzbijanju neprijavljenog rada potrebno staviti veći fokus na represivne mjere ili na prevenciju i fostering culture commitment?*

Uloga EU fondova u suzbijanju neprijavljenog rada

Države članice EU, ali i države u prepristupnom statusu, potaknute su da u novoj finansijskoj perspektivi 2014.-2020. koriste EU fondove, posebice ESF, IPA II, EASI, kako bi ojačali kapacitete javnih institucija u borbi protiv neprijavljenog rada te promicati strukturne reforme u ovom području. Također je istaknuta potreba sveobuhvatnog i sustavnog pristupa strategijama, mjerama i politikama utemeljena na temeljitoj analizi stanja i prikupljanju relevantnih podataka za preciznije mjerjenje neprijavljenog rada, kao i razvoj preventivnih i ciljanih mjera.

Vodeći računa o ograničenim finansijskim mogućnostima unutar nacionalnih proračuna EU fondovi predstavljaju mogući pokretač promjene, vođen načelom dodane vrijednosti, posebice u segmentu usklađivanja politika i djelovanja na EU razini.

- *Kako vaša zemlja planira koristiti sredstva Europskog socijalnog fonda (ili drugih EU fondova) kako bi provela strukturne reforme i ojačala nacionalne institucije u borbi protiv neprijavljenog rada?*
- *Mogu li EU fondovi biti generatori borbe suzbijanja prekograničnog / transnacionalnog rada na crno*

2. Ciljevi i sudionici konferencije

Cilj Konferencije je raspraviti izazove s kojima se susreću zemlje članice, ali i ostale zemlje Europe u borbi protiv transnacionalnog aspekta neprijavljenog rada i njegovih posljedica na zapošljavanje i gospodarski rast, te razmijeniti mišljenja o mogućim politikama i mjerama koje je potrebno zajednički poduzeti u cilju suzbijanja neprijavljenog rada s prekograničnim elementom, kako bi se time spriječio „dumping“, te nelojalna konkurenca na tržištu rada.

Konferencija će okupiti ministre rada zemalja Europske unije i Jugoistočne Europe, visoke predstavnike Europske komisije i Međunarodne organizacije rada, akademske stručnjake u navedenom području te predstavnike socijalnih partnera.

3. Zaključci

Zaključci Konferencije u Dubrovniku doprinijet će razmjeni mišljenja o mogućim politikama i mjerama koje države članice EU-a i Jugoistočne Europe mogu zajedno poduzeti u cilju suzbijanja pojave neprijavljenog rada s prekograničnim elementom, u ispunjavanju odrednica europske platforme za borbu protiv neprijavljenog rada, između ostalog korištenjem EU fondova kao mogućeg pokretača promjena.